

Teşviki sanayi kanununa müzeyyel 1/629 numaralı kanun lâyihası ve iktisat, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları

T. C.
Başvekâlet
Muamelât müdürlüğü
Sayı: 6/1133

20 - IV - 1933

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1927 tarih ve 1055 numaralı teşviki sanayi kanununa zeylen hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 16 - IV - 1933 toplanışında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

28 - V - 1927 tarih ve 1055 sayılı teşviki sanayi kanununun bilhassa temin ettiği makine ve mevaddı iptidaiye gümrük resmi muafiyetlerinin memleket sanayiinin inkişafına ne kadar hizmet etmiş olduğunu görebilmek için bu tarihe kadar mevcut müesseselerle bundan sonra teessüs etmiş müesseseler arasında ufak bir mukayese yapmak kâfidir.

1055 numaralı kanunun meriyete vazı tarihine kadar muafiyetlerden istifade etmek üzere tescil edilmiş olan müesseselerin yekûnu ancak 476 ya varabilmiş olduğu halde bu günkü mukayyet müesseselerin yekûnu 2262 dir. Bu meyanda yeni teessüs eden bir çok sanayi memleket ihtiyacını karşılayacak derecede imalâtta buldukları gibi kısmen de ihracat yapmak imkânını elde etmişlerdir. Ancak bu müesseselerin faaliyet ve inkişafına devam edebilmeleri için muktazi teçdit ve yedek parçalarının getirilebilmesi ve mamul maddelerinin mümasil ecnebi mamulâtile rekabet edebilmesi için maliyet fiatlerine göre ham maddelerinin nisbî bir muafiyete tâbi tutulması ve makinelerinin gümrüksüz olarak getirilebilmesi, bundan maada henüz şiddetle muhtaç bulunduğumuz selloloz, kâğıt, cam, porselen, ince pamuklu ve yününü mensucat, bunların iplikleri ve soda asitler ve kömür müştakkatı gibi bazı kimya sanayii şubeleri henüz teessüs etmemiş olması ve şeker, ipek ve pamuklu ve yünlü mensucat, kereste, sanayii madeniye şubelerinin inkişafı ve tevessüe mühtaç bulunmaları itibarile de makine ve mevaddı iptidaiye muafiyetlerine ait hükümlerin iadesi lâzımgelmektedir.

Memleket dahilindeki sınaî müesseseler mamulâtının mümasil ecnebi müesseseler mamulâtile rekabet debilmesini temin için tam veyahut nisbî mevaddı iptidaiye muafiyetinden sarfnazar edilerek bu müesseseler mamulâtının yalnız gümrük tarifesinde yapılacak tadilat ile himayeleri dahi düşünülebilirse de, gümrük tarifelerinin müstakar ve devamlı bulunması lüzumuna rağmen iktisadî kıymetlerin seyyaliyeti ve maliyet fiatlerinin uzun bir müddet için aynı rakam üzerinden tesbiti imkânsızlığı dolayısıyla memlekette yetişen ham ve mamul maddeler bu günkü iktisadî temevvüçler karşısında yalnız gümrük tarifeleri ile himayeleri mümkün grülmemektedir. Bu itibarla her sanat şubesindeki maliyet fiatlarına ve beynelmilel piyasa vaziyetlerine göre her beş senede tesbit edilecek bir cetvelle bu maddelere tamamen veya kısmen muafiyet temin etmek suretile piyasadaki temevvüce mukabil himaye nisbetlerinin dahi seyyaliyetini temin etmek lâzımdır.

1 — Arzedilen bu ihtiyaçlara binaen merbut kanun lâyihasının birinci maddesi ile teşviki sanayi kanununun 2064 numaralı Sanayi kredi bankası kanunile takyit edilmiş ve meriyetten kaldırılmış olan yedinci ve dokuzuncu maddeleri ahkâmının iadeten meriyete vazı temin edilmek istenilmiş ve dokuzuncu maddenin (D) fıkrasına da (ve bunların yedek ve tecdit parçaları) kaydinin ilâvesine lüzum grülmüştür. Memleketimizde müteşebbisler ekseriyetle küçük bir sermaye ile işe başlayarak gayelerini ancak kredi ile temin etmekte ve bunu da ancak uzun vadeli makine kredileriyle yapabilmektedir. Bu vaziyette uzun vadeli taksitlerle tedarik edebildikleri makineler için defaten gümrük resmi ve muamele vergisi tediyesine mecbur kalmaları bir çok müesseseleri müşkül vaziyette bırakmıştır. Bu müşkülât karşısında bir çok müesseselerin makinelerini tecdit veya müesseselerini tevsiden sarfınazar ettikleri görülmektedir. Bir kısım müesseseler ise 2064 numaralı kanunun neşrin-den evvel mühim siparişlerde buldukları halde muayyen müddet zarfında getiremedikleri için gümrük ve muamele vergisi vermek mecburiyetinde kaldıkları gibi bir kısım makinelerini de elân gümrükten geçirememişlerdir. Bu itibarla emsali müesseseler arasında himaye farkına mahal kalmak için makinelerin gümrük resmi muafiyetinin bilâfıslâ devamı zarurî görülmektedir. Bu şekilde tesbit edilmiştir.

D fıkrasına ilâve edilen kayde gelince: Bilhassa maden ocakları, şeker ve çimento fabrikaları gibi büyük sanayi teessüslerde vücade getirilmekte olan bu fıkrada yazılı nakliye, tahmil ve tahliye, kuvayi muharrike istihsalı ve nakil tesisatı ve memleket dahilinde bulunmayan inşaat malzemesi ve vesaiti muharrike ve müteharrikenin daima tamir ve aksamının tecdidini lâzımgelmekte ve işletme tesisatının yekdiğerine bağılı bulunması itibarıyla bütün müesseseyi durdurmuş olmamak için yedek parçaları bulundurmaları icap etmekte olduğundan bu kaydın ilâvesine lüzum görülmüştür.

2 — Teşviki sanayi kanununun 9 uncu maddesinde yazılı mevaddı iptidaiye muafiyetleri için beş sene müddetle muteber olmak üzere Malive ve İktisat vekâletlerince kanunun 41 inci maddesine tevfikân tanzim edilen cetvele göre yapılan beş senelik tatbikat neticesinde mevaddı iptidaiye muafiyetinin mutlak olarak tatbiki halinde bazı müesseselerin lüzumundan fazla himaye edildiği görülmüştür.

Müesseseleri ancak lüzumu derecesinde himaye edebilmek ve bu meyanda memlekette mevcut ham veya yarı mamul maddelerin ihtiyaca tekabül nisbetlerini nazarı itibara alabilmek için mevaddı iptidaiye muafiyetinin tahsis edilecekleri sanat şubelerine ve istifade ettirilmesi lâzımgelen temevvücin muafiyetine nazaran takvidi lüzumlu görülmüştür.

Bazı sanayi şubelerinin hidayetden fazla kâr temin eder görülmeleri itibarıyla yeni yeni nisbetler vukubulduğu veyahut bu kabül müesseselerin lüzumuna olarak tevsi edildiği görülmektedir.

Teşviki sanayi kanunu ile deriş edilen himaye teessüs veya tevsi memleket için faideli olan sanayie tahsis edilmek tabii olup teessüsleri iktisaden verimli olan sanayiim bu himayeden müstefit olmasına lüzum görülmemektedir. Bu sebeple muafiyetlerden istifade için 1055 numaralı kanunla aranan şartlara ilâveten yeni tesis veya esaslı surette tevsi edilecek müesseselerin iktisadi cepheden bazı tetkik ve takyitlere tâbi tutulması icap etmektedir.

İktisat encümeni mazbatası

T. B. M. M.
İktisat encümeni
Karar No. 27
Esas No. 1/629

20 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

1055 numaralı teşviki sanayi kanununa zeylen hazırlanıp İcra Vekilleri Heyetinden gönderilen kanun lâyihası encümenimize havale edilmekle İktisat vekâleti müsteşarı Hüsnü ve Sanayi umum müdürü Recai Beylerin iştirakleriyle tetkik ve müzakere olundu:

Lâyihanın birinci maddesi muhtelif hükümleri ihtiva etmektedir. Bunlardan biri 2064 numaralı kanunla yüzde otuz nisbetinde bir mükellefiyete tâbi tutulan teşviki sanayi kanununun 7 nci maddesinin (C) fıkrasında münderic kazanç vergisi mükellefiyetini kaldırılmasına ait hüküm olup esasen 2064 numaralı kanun encümenimizde müzakere edilmekte olan (Sumerbank) kanun ile mevkii meriyetten kaldırılmakta olduğundan 7 nci maddenin mezkûr fıkrasına müteallik mükellefiyet hükmü keadiliğinden iade edilmiş bulunacağı tabii görüldüğünden birinci madde-deki buna ait cümle tayyedilmiştir.

Maddenin diğer hükümlerine gelince bunlar da yine 2064 numaralı kanunla meriyetten kaldırılan teşviki sanayi kanununun 9 uncu maddesinin (A, C, D) fıkralarının 14 ağustos 1932 tarihinden muteber olmak üzere hükümlerinin iadesine ve bunlardan makine muafiyetine taallük eden (D) fıkrasının niyyetine aslında mevcut olan yedek ve tecdit parçalarının ilâvesine dairdir. Teşviki sanayi kanununun 9 uncu maddesinin (D) fıkrasının şimdiye kadar tatbikinde İktisat vekâletince sanai müesseselerin nakliye, tahmil ve tahliye ve kuvvei muharrike istihsal ve nakil tesisatına muktazi malzeme ile vesaiti muharrike ve müteharrike gümrük muafiyetlerine madin şirketleri için yedek ve tecdit parçaları esasen ithal edilmekte bulunmasına göre bilânum sanai müesseseler için tereddüde mahal kalmamak üzere bu kaydın tasrihan ilâvesi faideli görülmüştür.

Lâyihanın ikinci maddesi ise teşviki sanayi kanununun 41 inci maddesinin tadiline dair madde olup hüküm itibarile birinci maddede zikredilen 9 uncu maddenin kısmen tadil ile meriyetin iadesine ait hüküm ile birleşmekte olduğundan encümenimiz bu iki maddenin alacakları şekillerin bir tadil hükmü altında birleştirilmesini muvafık bulmuş ve teklif edilen esasları kabule şayan görerek birinci maddeyi buna göre yazmıştır.

Birinci maddede 14 ağustos 1932 tarihinden itibaren meriyetlerinin iadesi istenen teşviki sanayi kanununun 9 uncu maddesinin A, C, D fıkralarına ait hükümlerin mezkûr tarihe irca talebinden maksat 2064 numaralı Sanayi kredisi bankası kanununun meriyet tarihi olan 14 ağustos 1932 tarihi ile bu kanunun neşir tarihi arasında geçen müddet zarfında muafiyetten istifadeleri istenen makina, alât, malzeme ve saireden alınmış gümrük resmi ve muamele vergisi var ise bunların iadesinin temin olduğuna göre encümenimiz bu hükmün muvakkat olmasına ve kanunların tarzı tanzimini itibarile maddeler hükümlerinin tefsirler gibi makale teşmil edilmesi muvafık olmayacağı esasına göre bu maksadın muvakkat bir madde ile sarahaten zikrini işin icaplarına daha uygun görmüştür.

Lâyihanın üçüncü maddesi gümrük resmi ve muamele vergisinden verilecek muafiyetin yekûnunu tayin eden madde olup hüküm itibarile aynen kabul edilmiş ancak tertip sırasına göre bu maddenin lâyihanın dördüncü maddesinden sonra yazılması daha muvafık görülerek madde ona göre tanzim edilmiştir.

Lâyihanın 4 üncü maddesi muafiyetin tatbilinde gözetilmesi feydalı mülâhaza edilen bir takım esasları ihtiva etmekte olup encümenimiz maddeyi ufak bazı tavzih ve tadilâtla aynen kabul etmiş ve yukarıdaki tertibe nazaran ikinci madde olarak tanzim etmiştir.

Dördüncü ve beşinci maddeler usule ait maddeler olup aynen kabul edilmiş ve bu esaslara göre tanzim edilen kanun lâyihası havalesi mucibince ait oldukları encümenlere tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim olunmuştur.

İktisat E. Reisi	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza
Edirne	Şebit K.	Atyon K.	Zonguldak	Gümüşane	Zonguldak
Şakir	İsmail	Akosmanzade İzzet	Hasan	Edip Servet	Ragıp
Aza	Aza	Aza			
Ankara	Bursa	Bolu			
Eşref	Dr. R. Ferit	Şükrü			

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Karar No. 43
Esas No. 1/629

20 - V - 1933

Yüksek Reislige

28 mayıs 1927 tarih ve 1055 numaralı teşviki sanayi kanununa zeylen hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince kabul olunarak Başvekâletin 20 - IV -1933 tarih ve 6/1133 numaralı tezkeresile Yüksek Meclise takdim ve encümenimize havale buyurulan kanun lâyihasile esbabı mucibesi ve İktisat encümeninin bu baptaki mazbatası İktisat vekili Celâl Bey hazır olduğu halde müzakere ve tetkik olundu.

Kanun mündericâtı bir taraftan 7 - VII - 1932 tarih ve 2064 numaralı Sanayi kredi bankası kanunile işbu bankaya sermaye toplamağa medar olmak üzere vücade getirilecek sanayi müesseselerinin makine ve buna müteferri parçaların ilga edilen gümrük muafiyetinin iadesi ve diğer taraftan memlekette dahilî istihsalini karşılayabilecek derecede istihsal verecek kadar genişlemiş sanayi şubelerinin muzır denecek rekabete düşmemeleri için bunlara temin olunacak muafiyetlerin bu noktai nazardan takdir edilerek tamamen veya kısmen verilmemesi gibi esaslı surette sanayi siyasetimizi alâkalandıran hükümler olduğu anlaşılmıştır

Sanayi kredi bankası kanunu yeni bir şekle ifrag edilmekte ve bu şekilde makina gümrük muafiyetini kaldırarak tutarının bankaya sermaye ittihazına lüzum kalmamakta olmasına binaen o hususun iadesi tabii görülmüştür.

Tesis edilecek sanayi bunlara yatırılacak millî sermayeyi en iyi kullanmağa yarayacak bir surette yatırılmış olduğunu ve binaenaleyh millî sermayenin zararlı rekabet ile hasılasının azaltılmış bulunduğunu millî iktisat yüksek bir nazarla murakabe sanayiimizin hazır vaziyeti itibarile faydalı olduğu gibi sanayiimizin ati inkişafı itibarile de millî iktisadımızı düşünölmüş ve evvelden bilinmiş plân ve teşkilâta mazhar kılacağından bu murakabenin faidesi aşikârdır.

Bu mülâhazalara binaen kanunun umumî heyeti kabul olunmuş ve maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

9 uncu madde encümenden çıkan şeklile kabul olunmuştur.

41 inci maddenin tadil şekli müzakere olduğunda (A) fıkrasının bir şubei sanayide vücade getirilen müesseselerin istihsalleri memleketin o istihsale tekabül eden ihtiyacını karşılayıp hatta geçecek bir vaziyet gösterdiği takdirde o şubede yeniden vücade getirilecek fabrikalara teşviki sanayi kanununun temin ettiği muafiyetleri vermemek için Hükûmete salâhiyet vermekte olduğu görülmüştür.

Yukarıda arzolunduğu veçhile bu salâhiyetin Hükûmetçe tanınmasında fayda mülâhaza olunarak kabul edilmiş olmakla beraber mevzubahs olan şubei sanayide yeniden tesis olunacak sanayi müesseselerine muafiyet ruhsatnamesinin verilmemesi işbu muafiyeti haiz olan evvelki müesseselere bir nevi imtiyazlı mevki teminine ve bu suretle bunların istihsal ettikleri eşya fiatının müstehlikler zararına olarak normal kârı geçen yüksek bir hadde tutunabilmesine meydan açabileceğinden şu mahzuru bertaraf etmek üzere Hükûmete maliyet fiatına normal kâr zammederek fiat tayin etmek ve diğer münasip tedbirler alabilmek hususunda salâhiyet verilmesi muvafık görölmüş ve encümende hazır bulunan İktisat vekilinin muvafakatile bu yolda bir fıkra ilâve edilmiştir.

Ve yine bu fıkra mucibince bir sanat şubesinde fazla istihsal bulunup bulunmadığının takdirini muttarit ve müstakar bir kaideye bağlamak için bunun bir nizamname ile tesbiti muvafık görölmüş ve öylece bir fıkra ilâve edilmiştir.

İkinci maddedeki (B) fıkrasının daha ziyade tavzihi ve fabrikalara lâzım ham veya yarı mamul maddelerin bu nevi yerli maddelerle olan münasebetlerinin açıkça gösterilmesi için fıkraya (keyfiyetçe hariçten getirileceklerle aynı evsafa bulunan) ibaresinin ilâvesine lüzum görölmüş ve İktisat vekilinin dahi muvafakatile bu fıkra o suretle tadil olunmuştur.

Bundan başka 41 inci maddenin şekli tadili ikinci madde olarak yazılmış ve İktisat encümeninin ikinci maddesi de encümenimizce üçüncü madde olarak kabul edilmek suretile yazılma, encümenimizce usule uygun bir şekilde konulmuştur.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine tevdi olunmak üzere Yüksek Reisliğe arz olunur.

Maliye E. Reisi	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza
Burdur	Bayazıt	Isparta	Balıkesir	İzmir	Aydın
<i>M. Şeref</i>	<i>Ihsan</i>	<i>Kemal</i>	<i>Enver</i>	<i>Kâmil</i>	<i>Adnan</i>
Aza					
İstanbul					
<i>Hamdi</i>					

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 174
Esas No. 1/629

29 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

1055 numaralı teşviki sanayi kanununa zeylen hazırlanarak Maliye ve İktisat encümenleri tarafından tetkik olunduktan sonra encümenimize havale olunan kanun lâyihası İktisat vekili Mahmut Celâl Beyin huzuruna mütalea ve tetkik edildi.

Teşviki sanayi kanununun tatbikına başlandığı günden itibaren memleketimizde sanayi muhtelif kısımlarında dikkati calip ve şükranla lâyük inkişaf ve terakki adımlarının atıldığı, cüzi bir mukayese ve tetkikle görülmektedir. Bu inkişaf ve terakkinin husulünde, sanayi müesseselerinin kuruluşlarında lâzım olan makina ve kısımlarının, yedeklerinin, keza bu müesseselerin faaliyetlerinde kullanılan ham ve nim mamul iptidai maddelerin gümrük muafiyetleri mühim bir âmil olmuştur. Sanayi inkişaf ve terakkisini her ne kadar gümrük tarifeleriyle de takip ve himaye mümkün ve varit ise de, gümrük tarifelerinin tanziminde müessir olan müteaddit sebepler hasebilen bu maksadın ekseriya temin edilemediği başka memleketlerde de anlaşılması ve sanayi inkişafı matlup ve maksut olan yerlerde de, bizdeki teşviki sanayi kanununun takip eylediği yol takip olunması tercih edilmiştir.

Bu böyle iken ve teşviki sanayi kanununun memlekete yaptığı müsbet tesirler ve temin eylediği faideler malûm iken ahiren iptidai maddelerin, fabrika tesisinde lâzım olan makine ve kısımlarının gümrük muafiyetlerinin sekteye uğratılması, derhal aksi tesirler husule getirdiği anlaşılmalıdır. Binaenaleyh Hükümetin, bu ciheti dikkat nazarna alarak gerek iptidai maddelerin, gerekse fabrika, makina ve âletlerinin gümrük muafiyetlerinin yeniden tesisini temin maksadile hazırladığı bu kanun lâyihası encümenimizce de muvafık görülmüştür.

Encümenimiz, lâyihanın Maliye encümeni tarafından tadil ve tanzim edilen şekline göre tetkiklerini yapmıştır. Maliye encümeninin tanzim eylediği lâyiha, encümenimizce de kabul edilmekle beraber ikinci maddesinin (Ancak işbu (A) fıkrasının hükmü her hangi bir sanayi şubesi hakkında tatbik edildiği takdirde satış fiyatının normal haddin fevkine çıkmasına mâni olmak üzere fiyat tayinine veya diğer uygun tedbirler almağa Hükümet salâhiyettardır) fıkrasında mezkûr fiyat tayini tatbik sahasında bir çok mahzurları mucip olacağı kanaatle tayyedilmiştir.

Keza bu maddenin son fıkrası 3 üncü madde ile alâkadar bulunduğu aynen mezkûr madde nihayetine nakledilmiştir.

Dördüncü maddede ise (1055 numaralı teşviki sanayi kanununun 41 inci maddesi mucibince mevaddı iptidaiye gümrük resmi ve buna tâbi muamele vergisi muafiyeti senede yekûnu üç milyonu

geçmez) ibaresindeki 41 inci madde esasen lâyiha'nın ikinci maddesi mucibince değiştirilmiş olduğundan 4 üncü maddenin ilk fıkrası (Bu kanunun 2 nci maddesi mucibince.) tarzında tashih edilmiştir. Bu tadilat dairesinde hazırlanan kanun lâyihası Umumî heyetin yüksek tasvibine arz olunur.

Reis

Gümüşane H. Fehmi	Aksaray A. Süreyya	Çorum Mustafa	Edirne Faik	Elâziz H. Tahsin	Erzurum Asım	İstanbul Sadettin	İsparta Mükerrem
Kayseri A. Hilmi	Kırklareli M. Nahit	Kırklareli Şevket	Manisa M. Turgut	Niğde Faik	Sivas M. Remzi	Yozgat S. Sırrı	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1927 tarih ve 1055 numaralı teşviki sanayi kanununa müzeyyel kanun lâyihası

MADDE 1 — Teşviki sanayi kanununun 2064 numaralı Sanayi kredi bankası kanunile takyit edilmiş olan 7 nci maddesinin (C) ve meriyetten kaldırılmış olan dokuzuncu maddesinin (A, C, D) fıkraları hükümleri 14 ağustos 1932 tarihinden itibaren iade edilmiş ve (D) fıkrası nihayetine (ve bunların yedek ve tecdit parçaları) kaydi ilâve olunmuştur.

İKTİSAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

28 mayıs 1927 tarih ve 1055 numaralı teşviki sanayi kanununa müzeyyel kanun lâyihası

MADDE 1 — 1055 numaralı teşviki sanayi kanununun 9 ve 41 inci maddeleri aşağıdaki şekilde tadil olunmuştur:

9 uncu muaddel madde — Sinaî müesseselere ait olup memleket dahilinde bulunmayan veya kâfi miktarda istihsal veya imal edilemeyen aşağıda yazılı mevât gümrük ve duhuliyeye resimlerinden muafır:

A - Bu müesseseler ile müştemilâtının tesisi, inşa ve tevsiyelerine muktazi her nevi inşaat malzemesi,

B - Bu müesseselerin imalâtına ve mamulâtının zurufuna muktazi mevaddı iptidaiye,

C - Bu müesseseler için lüzumu olan her nevi makine ve alât ve bunların yedek ve tecdit parçaları,

D - Bu müesseselere ait olarak vücade getirilecek nakliye, tahmil ve tahliye ve kuvvei muharrike istihsal ve nakil tesisatına muktazi bilcümle malzeme (inşaat malzemesi dahil) ve vesaiti muharrike ve müteharrike ve bunların yedek ve tecdit parçaları.

41 inci muaddel madde — Dokuzuncu maddenin (B) fıkrası mucibince gümrük resminden muaf tutulacak iptidai maddelerin:

A - Hangilerinin bu muafiyete tâbi olacağı,

B - Hangi nevi sanayie tahsis olunacağı,

C - Hangilerinin tamamen veya bir nisbet dahilinde kısmen muaf bulunacağını.

İktisat vekâletince bir cetvel halinde ve İcra Vekilleri Heyeti kararile ilân ve tatbik olunur.

MALİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

28 Mayıs 1927 tarihli ve 1055 numaralı teşviki sanayi kanununa müzeyyel kanun lâyihası

MADDE 1 — 1055 numaralı teşviki sanayi kanununun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde tadil olunmuştur :

Sınai müesseselere ait olup memleket dahilinde bulunmayan veya kâfi miktarda istihsal veya imal edilemeyen aşağıda yazılı mevât gümrük ve duhuliye resimlerinden muafır :

A - Bu müesseseler ile müstemilâtının tesisi, inşa ve tevsilerine muktazi her nevi inşaat malzemesi,

B - Bu müesseselerin imalâtına ve mamulâtının zurufuna muktazi mevaddı iptidaiye,

C - Bu müesseseler için lüzumu olan her nevi makine ve alât ve bunların yedek ve tecdit parçaları,

D - Bu müesseselere ait olarak vücade getirilecek nakliye tahmil ve tahliye ve kuvvei muharrike istihsal ve nakil tesisatına muktazi bilmümle malzeme (inşaat malzemesi dahil) ve vesaiti muharrike ve mütehharrike ve bunların yedek ve tecdit parçaları.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

MADDE 1 — Maliye encümeninin tadili veçhile kabul edilmiştir.

MADDE 2 — 1055 numaralı teşviki sanayi kanununun 41 inci maddesi şu suretle tadil edilmiştir :

Dokuzuncu maddenin (B) fıkrası mucibince gümrük resminden muaf tutulacak iptidai maddelerin :

a - Hangilerinin gümrük muafiyetine tâbi tutulacağı,

b - Hangi nevi sanayie tahsis olunacağı,

c - Gümrük resminden tamamen veya ne nisbette kısmen muaf bulunacağı.

İktisat vekâletince bir cetvel halinde tesbit ve İcra Vekilleri Heyeti kararile tatbik olunur.

Gümrük tarifelerinde bu maddeleri himaye eden tadilat yapılmadıkça bu cetvel beş sene için muteberdir. Beş sene hitamında aynı suretle muamele olunur. Bu müddetler içinde cetvellere ilâvesine lüzum görülecek veya tarife tadilatı münasebetile değiştirilecek maddeler dahi aynı usule tâbi tutulur. Bu maddeye göre verilecek gümrük resmi ve muamele vergisi muafiyetlerinin yekûnu senede en çok 3 milyon lirayı geçemez.

Bu cetvel ilân tarihinden itibaren beş sene için muteberdir. Beş sene hitamında tekrar aynı suretle beş sene için yeni cetvel yapılır. Beş senelik müddetler için de cetvellere ilâvesine lüzum görülecek iptidai maddeler hakkında da esas cetvel müddetine tâbi olmak üzere bu usul caridir.

Gümrük tarifelerinde muafiyet cetveline dahil iptidai maddelere ait gümrük resimleri miktarından tenzilât yapıldığı surette beş senelik müddetin hitamı beklenmeksizin tarifedeki tenzilâtile mütenasiben bu cetvellerde tadilat yapılır.

MADDE 2 — Bu kanunun neşri tarihinden sonra yeniden tesis olunacak sınaî müesseselere İktisat vekâletince teşviki sanayi muafiyet ruhsatnamesi verilebilmek için :

A - Memleketin ihtiyaçlarına göre o şubede fazla istihsal bulunmaması,

B - Bu müesseselerin memlekette yetişen ham veya yarı mamul maddelerin sürümüne ve inkişafına mâni olmaması,

C - Ham maddeleri kısmen veya tamamen hariçten gelecek sanayiî memlekette bırakacakları işçilik ve sair faidelerin muafiyet vermek suretile himayeye değer ehemmiyette bulunması şarttır.

Bu kanunun neşri tarihinden itibaren mevcut tesisatlarını bir defada veya tedricen beş sene zarfında yüzde elli veya daha fazla nisbette tevsi etmek isteyen müesseseler için de tevsi edilen kısım hakkında bu madde hükmü tatbik olunur.

MADDE 2 — Mezkûr kanunun 41 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Dokuzuncu maddenin (B) fıkrası mucibince gümrük resminden muaf tutulacak iptidaî maddelerin:

A - Hangilerinin bu muafiyete tâbi olacağı, Ancak işbu (A) fıkrasının hükmü her hangi bir sanayi şubesi hakkında tatbik edildiği takdirde satış fiyatının normal haddin fevkine çıkmasına mâni olmak üzere fiyat tayinine veya diğer uygun tedbirler almağa Hükûmet salâhiyettardır.

Bu fıkra hükmünün tatbik edileceği sanat şubesinde memleket ihtiyacına göre fazla istihsal bulunup bulunmadığının ne suretle takdir olunacağı bir nizamname ile tayin olunur.

B - Hangi nevi sanayie tahsis olunacağı,

C - Hangilerinin tamamen veya bir nisbet dahilinde kısmen muaf bulunacağını,

İktisat vekâletince bir cetvel halinde ve İcra Vekilleri Heyetinin kararile ilân ve tatbik olunur. Bu cetvel ilân tarihinden itibaren beş sene için muteberdir. Beş sene hitamında tekrar aynı suretle beş sene için yeni cetvel yapılır. Beş senelik müddetler içinde cetvellere ilâvesine lüzum görülecek iptidaî maddeler hakkında da esas cetvel müddetine tâbi olmak üzere bu usul caridir.

Gümrük tarifelerinde muafiyet cetveline dahil iptidaî maddelere ait gümrük resimleri miktarından tenzilât yapıldığı surette beş senelik müddetin hitamı beklenmeksizin tarifedeki tenzilât ile mütenasiben bu cetvellerde taditât yapılır.

MADDE 3 — Bu kanunun neşri tarihinden sonra yeniden tesis olunacak sınaî müesseselere

MADDE 2 — Mezkûr kanunun 41 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

9 uncu maddenin (B) fıkrası mucibince gümrük resminden muaf tutulacak iptidaî maddelerin:

A) Hangilerinin bu muafiyete tâbi olacağı (Ancak işbu (A) fıkrasının hükmü her hangi bir sanayi şubesi hakkında tatbik edildiği takdirde satış fiyatının normal haddin fevkine çıkmasına mâni olmak üzere tedbirler almağa Hükûmet salâhiyettardır),

B) Maliye encümeninin tadili veçhile kabul edilmiştir.

C) Maliye encümeninin tadili veçhile kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Maliye encümenin (A ve B) fıkraları aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Bu kanunun neşri tarihinden sonra yeniden tesis olunacak sınaî müesseselere İktisat vekâletince teşviki sanayi muafiyet ruhsatnamesi verilebilmesi için :

1 - Memleketin ihtiyaçlarına göre o şubede fazla istihsal bulunmaması,

2 - Bu müesseselerin memlekette yetişen ham veya yarı memul maddelerin sürüm veya inkişafına mâni olmaması,

3 - Ham maddeleri kısmen veya tamamen harçten gelecek sanayiî memlekette bırakacakları işçilik ve sair faidelerin muafiyet vermek suretile himayeye değer ehemmiyette bulunması şarttır.

Bu kanunun neşri tarihinden itibaren mevcut tesisatlarını bir defada veya beş sene zarfında (tedricen) yüzde elli veya daha fazla nisbette tevsi etmek isteyen müesseseler için de bu hüküm tatbik olunur.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Muvakkat madde — 1932 senesi bütçe kanununun 36 ve 41 inci maddeleri mucibince tanzim edilen mevaddı iptidaiye cetveli mezkûr malî sene nihayetine kadar muteberdir.

MADDE 3 — 1055 numaralı teşviki sanayi kanununun 41 inci maddesi mucibince iptidai maddeler için verilecek gümrük resmi muafiyeti ile buna tâbi olan muamele vergisi muafiyeti yekûnu senede üç milyon lirayı geçemez.

MADDE 4 — Bu kanun 1 haziran 1933 tarihinden muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

MUVAKKAT MADDE — Türkiye Sanayi kredi bankası teşkiline dair olan 2064 numaralı kanunun meriyetile bu kanunun meriyeti tarihleri arasındaki müddet zarfında teşviki sanayi ruhsatnamesini haiz eşhas ve müessesat tarafından Türkiyeye ithal olunan ve mezkûr kanunun 2 nci maddesinde musarrah bulunan makina

İktisat vekâletince teşviki sanayi muafiyet ruhsatnamesi verilebilmek için:

A - Memleketin ihtiyaçlarına göre o şubede fazla istihsal bulunamaması,

B - Bu müesseselerin memlekette yetişen ve keyfiyetçe hariçten getirileceklerle aynı evsafa bulunan ham veya yarım mamul maddelerin sürümüne ve inkişafına mâni olmaması,

C - Ham maddeleri kısmen veya tamamen hariçten gelecek sanayi in memlekette bırakacakları işçilik ve sair faidelerin muafiyet vermek suretile himayeye değer ehemmiyette bulunması şarttır. Bu kanunun neşri arihinden itibaren mevcut tesisatlarını bir defada veya tedricen beş sene zarfında yüzde elli veya daha fazla nisbette tevsi etmek isteyen müesseseler için de tevsi edilen kısım hakkında bu madde hükmü tatbik olunur.

MADDE 4 — İktisat encümeninin 3 üncü maddesi aynen

C) Ham maddeleri kısmen veya tamamen hariçten gelecek sanayi in memlekette bırakacakları işçilik ve sair faidelerin muafiyet vermek suretile himayeye değer ehemmiyette bulunması şarttır.

(A) fıkrası hükmünün tatbik dilediği sanayi şubesinde memleket ihtiyacına göre fazla istihsal bulunup bulunmadığının ne suretile takdir olunacağı bir nizamname ile tayin olunur.

Bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren mevcut tesisatlarını bir defada veya tedricen beş sene zarfında yüzde elli veya daha fazla nisbette tevsi etmek isteyen müesseseler için de tevsi edilen kısım hakkında bu madde hükmü tatbik olunur.

MADDE 4 — Bu kanunun 2 nci maddesi mucibince iptidai maddeler için verilecek gümrük resmi muafiyeti ile buna tâbi olan muamele vergisi muafiyeti yekûnu senede üç milyon lirayı geçemez.

MADDE 5 — İktisat encümeninin 4 üncü maddesi aynen

MADDE 6 — İktisat encümeninin 5 inci maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE — Aynen

MADDE 5 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Aynen kabul edilmiştir.

Muvakkat madde — Aynen kabul edilmiştir.

alât, malzeme ve saireden tahsil edilmiş gümrük resimleriyle muamele vergileri bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren üç ay zarfında ashabına ret ve bunlardan teminat mukabili gümrüklerce imrar olunanların teminatları iade olunur.

16 - IV - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Yusuf Kemal</i>	<i>Zekâî</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. T. Rüşü</i>	<i>M. Abdülhalik</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Dr. Reşit Galip</i>	<i>Hilmi</i>	<i>M. Celâl</i>
S. I. M. V.	G. I. V.	Zr. V.
<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>